

Ontwikkelingen in plastische en niet-plastische kronen

1 Inleiding

Jaarlijks verzamelt de KNMT gegevens over de zorg die tandartsen in de algemene praktijk verlenen aan hun patiënten. Via een webportal worden hiervoor op geautomatiseerde wijze anonieme verrichtingengegevens verzameld van willekeurige steekproeven uit het patiëntenbestand van aan het onderzoek deelnemende tandartspraktijken.¹ De procedure is zo ingericht, dat de verrichtingen op geen enkele wijze zijn te herleiden tot een specifieke patiënt of praktijk.

Deze bijdrage is gewijd aan kronen: dat wil zeggen zowel niet-plastische als plastische kronen. Niet plastische kronen worden veelal vervaardigd van porselein of zirkonium op basis van een gebitsafdruk bij de patiënt. Daarnaast bestaan ook zogeheten 'confectiekronen' die in een fabriek worden gevormd in roestvrij staal of kunststof. Bij plastische kronen wordt gebruik gemaakt van composiet, waarbij dat materiaal ook kan worden toegepast voor een opbouw.²

In het navolgende wordt ingegaan op de ontwikkeling van het aantal volwassen patiënten van 18 jaar en ouder bij wie in de jaren 2000 tot en met 2020 een of meer kronen zijn geplaatst.³

2 Percentage volwassen patiënten bij wie kronen zijn gemaakt

Figuur 1 laat zien bij hoeveel volwassen patiënten die in een bepaald jaar bij de tandarts zijn geweest, de 'komende patiënten', de verschillende soorten kronen zijn gemaakt.

Er is sprake van een opwaartse trend waar het gaat om kronen van plastisch materiaal, omdat het percentage patiënten bij wie deze kronen zijn gemaakt in de afgelopen twee decennia ruimschoots is verdubbeld, van 3% naar bijna 8%. Daarentegen nam het aandeel van niet-plastische kronen af van 5% van de komende patiënten naar bijna 3%.

3 Aantal kronen bij volwassen patiënten bij wie kronen zijn gemaakt

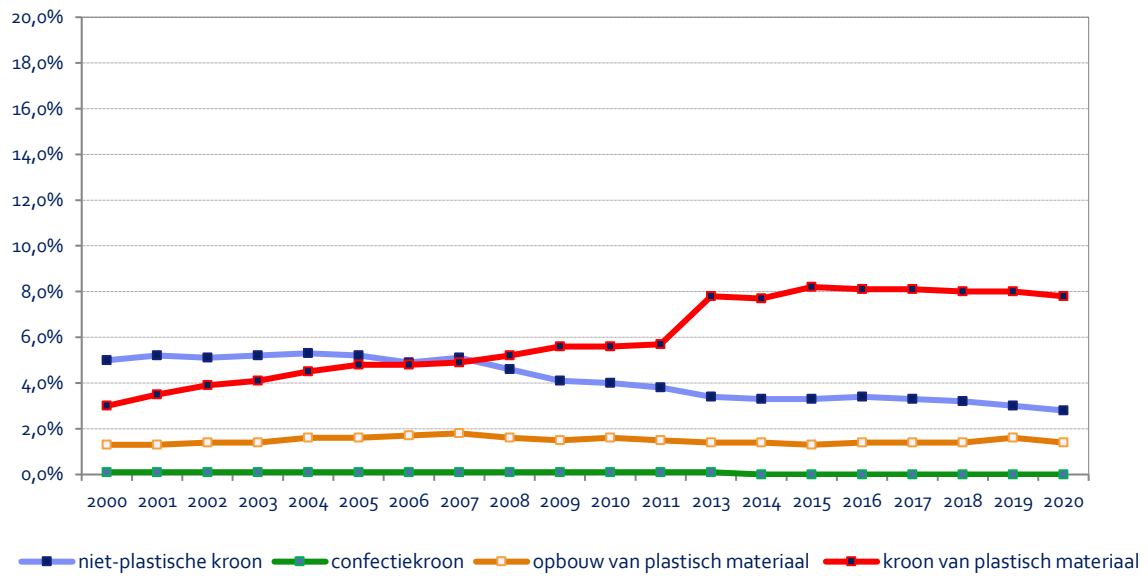
In figuur 2 wordt ingezoomd op het gemiddelde aantal kronen per volwassen patiënt bij wie deze zijn geplaatst. Bij de niet-plastische kronen, de kronen van plastisch materiaal en bij de opbouw van plastisch materiaal bleef dat aantal door de jaren heen redelijk stabiel. Bij de confectiekronen zijn wat meer schommelingen te zien. Dat laatste is verklaarbaar uit het feit dat het aantal patiënten bij wie deze zijn geplaatst klein is. Hierdoor wordt het beeld bepaald door een of enkele tandartsen die deze kronen vaker dan gemiddeld plaatsen.

4 Aantal kronen per 100 volwassen patiënten

Figuur 3 belicht de ontwikkeling van het aantal van de verschillende soorten kronen dat is gemaakt per 100 'komende' volwassenen sinds 2000. Het beeld komt min of meer overeen met dat van figuur 1.

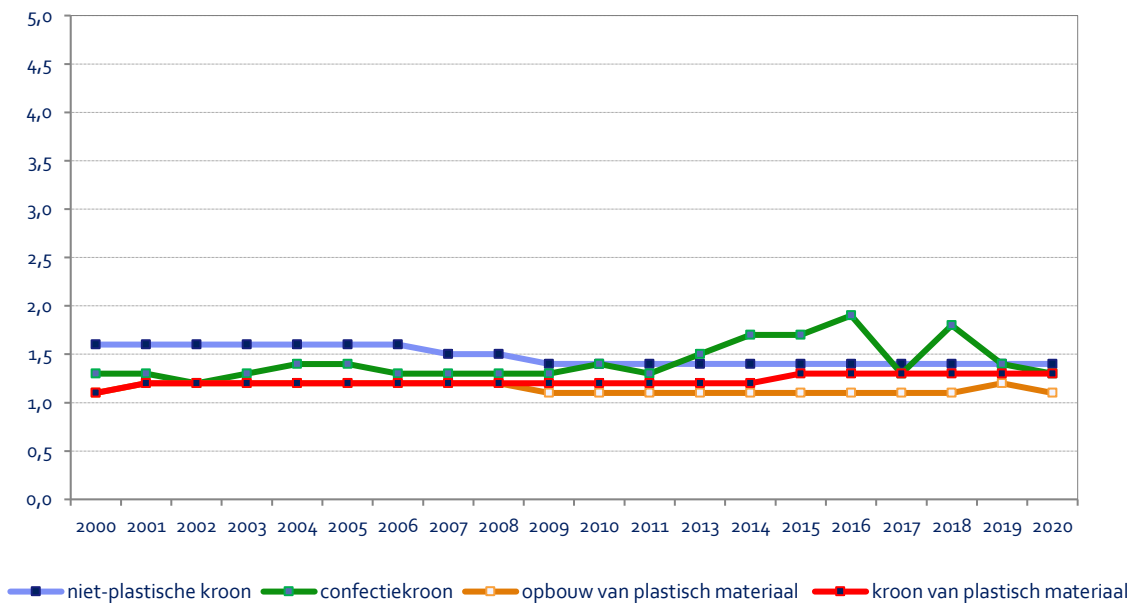
- ¹ Dit gebeurt via het onderzoek Tandheelkundige Consumptie. Feitelijk gaat het jaarlijks bij elke deelnemende tandarts om twee steekproeven: een ad random 25%-steekproef en 2%-steekproef van steeds dezelfde patiënten. Voor deze bijdrage is gebruik gemaakt van de gegevens uit de 25%-steekproeven. Deze verzameling van verrichtingengegevens is overigens mogelijk gemaakt doordat de leveranciers van de softwarepakketten Complian, Exquise, Exquise Next Generation en JDS WIND! voor dit doel specifieke procedures in hun programmatuur hebben opgenomen.
- ² De niet-plastische kronen zijn in de Tarievenlijst tandheelkunde opgenomen onder de codes R20, R25, R26, R27 (2000 tot en met 2011) en R24 (2013 tot en met 2020), de confectiekronen met code R29, opbouw van plastisch materiaal met code R31 en de kronen van plastisch materiaal met de codes V14 (2000 tot en met 2014), V74, V84 en V94 (2015 tot en met 2020).
- ³ Met uitzondering van het jaar 2012, waarin het experiment vrije tarieven mondzorg plaatsvond. Daarbij werd niet de tarievenlijst tandheelkundige zorg gehanteerd, maar een lijst van tandheelkundige prestaties. De prestaties van 2012 verschillen dermate van de handelingen die in de tarievenlijst zijn beschreven, dat de gegevens over 2012 niet vergelijkbaar zijn met die van de overige jaren

Figuur 1 Percentage 'komende' volwassen patiënten bij wie niet-plastische kronen, confectiekronen, opbouwen van plastisch materiaal en kronen van plastisch materiaal zijn gemaakt, in de periode 2000 - 2020

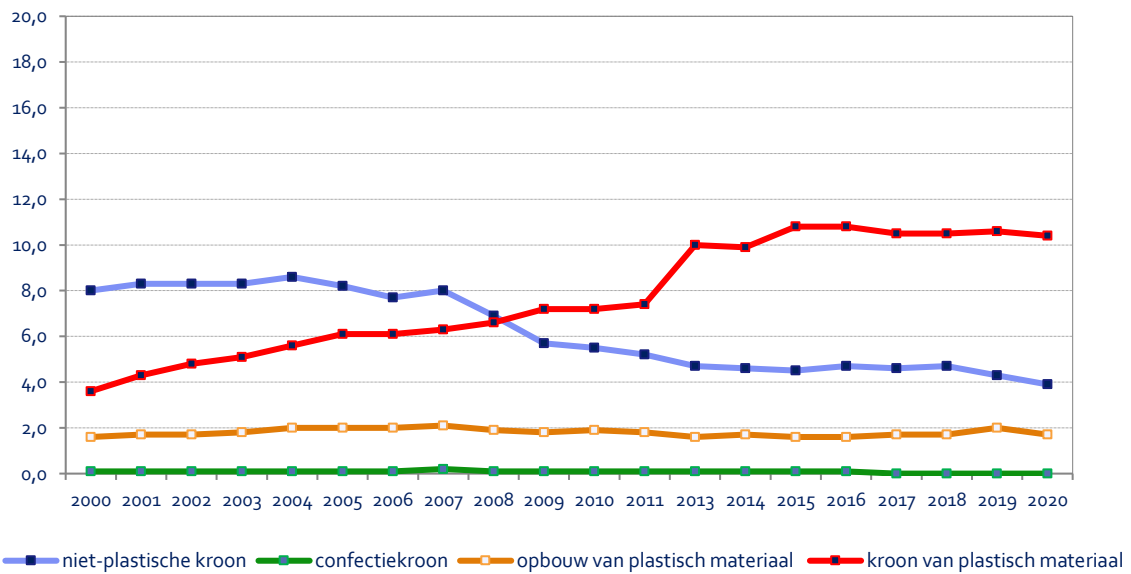
Bron: KNMT-project Peilstations, onderzoek Tandheelkundige Consumptie

Figuur 2 Aantal niet-plastische kronen, confectiekronen, opbouwen van plastisch materiaal en kronen van plastisch materiaal per 'komende' volwassene patiënt bij wie deze verrichting is gedaan, in de periode 2000 - 2020

Bron: KNMT-project Peilstations, onderzoek Tandheelkundige Consumptie

Figuur 3 Aantal niet-plastische kronen, confectiekronen, opbouwen van plastisch materiaal en kronen van plastisch materiaal per 100 'komende' volwassen patiënten, in de periode 2000 - 2020

Bron: KNMT-project Peilstations, onderzoek Tandheelkundige Consumptie

© 2022 KNMT

Alle rechten voorbehouden. Alle auteursrechten ten aanzien van dit document berusten bij de KNMT.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit dit document worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de KNMT.

Hoewel aan de totstandkoming van dit document de uiterste zorg is besteed, kan de KNMT niet instaan voor eventuele (druk)fouten en onvolledigheden en aanvaardt de KNMT deswege geen aansprakelijkheid.